**Bedrijfsarts moet
voorlichten**

Pak je rol als *adviseur coronabeleid*

‘Mogen niet-gevaccineerden dit werk wel doen?’ Deze actuele vraag voor coronabeleid kan van een werkgever komen, maar ook van collega’s van niet-gevaccineerden. Of van de klant, leerling of patiënt die in nauw contact kan komen met de werkende: in de winkel, op school of in de zorginstelling. Of misschien zelfs van een niet-gevaccineerde werkende zelf. Wij stellen dat in voorkomende situaties de bedrijfsarts moet adviseren dat niet-gevaccineerden het werk niet mogen verrichten. Vanaf deze zeepkist geven we enkele handvatten voor de bedrijfsarts. Hopelijk wordt deze hiermee wat assertiever.

Bas Sorgdrager, Jaap Maas

► Bas Sorgdrager is bedrijfsarts en plaatsvervangend hoofdredacteur van TBV

► Jaap Maas is bedrijfsarts-infectioloog en lid van het Corona Outbreak Management Team

Het coronavirus (SARS-CoV-2) heeft bewezen een ernstige Covid-19-infectie te kunnen veroorzaken.

Vaccinatie blijkt de belangrijkste preventieve maatregel. Het weigeren van vaccinatie is echter een grondrecht waardoor in bepaalde werksituaties niet-gevaccineerden zowel risicoplayers als risicovormers kunnen zijn. Het gaat

hier om taken waarbij nauw contact met een immuunsuppressieve klant, leerling of patiënt onlosmakelijk verbonden is met de functie. De bedrijfsarts kan gericht adviseren in dergelijke risicosituaties, rekening houdend met de regelgeving en huidige kennis.

Wettelijk kader

Voor veilig en gezond werken is het wettelijk kader in het Arbobesluit als

volgt samengevat: 'Ter voorkoming of beperking van de kans op besmetting van werknemers en derden met SARS-CoV-2 worden op arbeidsplaatsen, gelet op hoofdstuk Va van de Wet publieke gezondheid alsmede de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening, tijdig de daarvoor noodzakelijke maatregelen en voorzieningen getroffen. Tot de noodzakelijke maatregelen en voorzieningen behoren in ieder geval:

- ▶ het in acht nemen van voldoende hygiënische voorzieningen;
- ▶ het geven van doeltreffende voorlichting en onderricht aan werknemers over de bestrijding van SARS-CoV-2 op de arbeidsplaats en
- ▶ het houden van adequaat toezicht op de naleving van de in dit artikel bedoelde noodzakelijke maatregelen en voorzieningen.'

Inschatting

Werkgever, werknemersvertegenwoordiging en kerndeskundigen benutten de Risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) voor inschatting hoe immuunsuppressieven zijn te beschermen door het vermijden van intensief contact met ongevaccineerden in de werksituatie. Besmettingskansen zijn virusafhankelijk en worden beïnvloed door de virusdichtheid (*viral load*) en omstandigheden die transmissie vergemakkelijken. Persoonlijke beschermingsmiddelen (schermen, maskers) kunnen de besmettingskansen verlagen maar niet tot nul reduceren.

Als de in het Arbobesluit genoemde noodzakelijke maatregelen en voorzieningen niet afdoende zijn, zijn coronabesmettingen van betekenis voor de Wet op de medische keuringen en de NVAB-leidraad verplichte medische keuringen. Afwegingen betreffen risicolopers, risicovormers, besmettingskansen, de ernst van ziekteverschijn-

selen als besmetting leidt tot infectie en de bijwerkingen van vaccinatie. Taken waarbij nauw contact met een immuunsuppressieve klant, leerling of patiënt onlosmakelijk verbonden is met de functie mogen niet-gevaccineerden niet uitoefenen. Zoals het er nu naar uitziet zijn gevaccineerden met een normale immuunrespons geen risicolopers of risicovormers in de meeste situaties. Er kan besmetting optreden, maar kansen op verspreiding en/of op ziekte zijn relatief klein. Zo klein dat hierop geen beleid hoeft te worden ontwikkeld. Vaccineren tegen Covid-19 is veilig en makkelijk; bijwerkingen zijn uiterst zeldzaam.

Ringvaccinatie

De vaccinatiestatus komt de bedrijfsarts te weten door bij indiensttreding het bewijs van vaccinatie te zien of bij een reeds bestaand dienstverband in het kader van de verplichte medische keuring. Het is de taak van de bedrijfsarts om bij nieuwe én huidige medewerkers voor de vastgestelde risicofuncties de vaccinatiestatus na te gaan, te documenteren in het medisch dossier en op individueel niveau hierover mededeling te doen aan de werkgever. Dat is noodzakelijk om de veiligheid van anderen te waarborgen. Als een medewerker zich niet kan of wil laten vaccineren heeft het arbeidsrechtelijke consequenties. We kunnen nu nog niet spreken van groepsimmuniteit. Groepsimmuniteit biedt bescherming voor de niet-gevaccineerde of immuunsuppressieve, omdat het virus in een populatie met hoge vaccinatiegraad weinig kans heeft zich te verspreiden, de zogenaamde ringvaccinatie.

Voorlichten en adviseren

De bedrijfsarts moet inzicht hebben in de vaccinatiestatus van het personeel in situaties of bij handelingen waarbij virusoverdracht een reëel risico kan

Het is de taak van de bedrijfsarts om bij nieuwe én huidige medewerkers de vaccinatiestatus na te gaan

vormen. De meeste problemen zijn te verwachten in het onderwijs, de zorg, bij politie en andere hulpverleners. Adviseren over de vaccinatiestatus voldoet aan eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Bij een bestaande arbeidsovereenkomst zal de werkgever dus een aantal voorwaarden moeten aanpassen dan wel toevoegen.

De bedrijfsarts moet zich in elk geval richten op de uitzonderingssituaties: de niet-gevaccineerden voorlichten, de werkgever adviseren om de immuunsuppressieven te beschermen. De bedrijfsarts zal met werkgever en werknemersvertegenwoordiging afspraken moeten maken over functies waarvoor de medische eis geldt, namelijk dat alleen gevaccineerden deze mogen uitvoeren.

De bedrijfsarts is geholpen als de NVAB hiervoor op korte termijn een aanvulling ontwikkelt bij de Leidraad verplichte medische keuring. Tot die tijd moet de bedrijfsarts zelf die adviesrol op zich nemen. ■

Referentie

gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2014/12/15/werknemers-en-infectieziekten---criteria-voor-vaccinatie